

ПЕРЕДПЛАТА на „РУСЛАНА“

виносить: в Австрії:

на цілий рік	24 К
на пів року	12 К
на чверть року	6 К
на місяць	2 К

За границею:

на цілий рік: зі щоденною ви-
сылкою 7 доларів або 14 рублів;
з висылкою двічі в тижні 6 до-
ларів або 12 рублів; з висылкою
щодня 5 доларів або 10 руб.
Поодинокі числа по 10 сотиків.

Телефон Редакції ч. 1484.

Конто почт. шадниці ч. 98.704.

РУСЛАН

християнсько-суспільний дневник.

„Виреш ми очі і душу ми виреш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш,
бо руске ми серце і віра руска“. — З Русланових подвигів М. Шашкевича.

Виходить у Львові щодня крім
неділь і руских свят о 5 год
по полудні. — Редакція, адміні-
страція і експедиція „Руслана“
при ул. Хмельовського ч. 15, II
поверх. Експедиція місцева
в Агенції Соколовського ул. Я-
гайлонська ч. 8.

Рукописи звертає ся лиш: а
попередню застору.

Рекламації лише неолечатні
є вільні від порта. — Оповідки
звичайні приймають ся по ціні
20 с. від стрічки, а в „Надісла-
нім“ 40 сот. Подяки і прива ві-
днесення по 30 сот. від стрічки.

Австро-Угорщина й „історична місія Росії“ (*)

Найновіші події на Балканському пів-
острові виявили наглядно, що балканські дер-
жави, а передовсім Чорногора й Сербія, зов-
сім ігнорують постанови конференції амба-
саторів і змагання європейської дипломатії,
бо дійшли до переконання, що очевидно су-
проти Європи можна собі всего дозволити.
Передовсім європейські держави могли згоди-
ти ся лише „в засади“ і дійшли до дипло-
матичного порозуміння, але доси не дійшло до
смілого чину, котрий би врозумив прави-
тельства в Бідгороді і в Цетині. Нічого отже
дивного, що балканські держави, а особливо
Сербія й Чорногора з сего дня європейських
держав соромного поступовання набирають від-
ваги до нових глумовань.

Ся визиваюча політика балканських ко-
роликів є вислідом дволичного поступовання
Росії. Сю неясну і двозначну російську полі-
тику, що заплідняла стільки лиха в Європі,
треба приписати не тільки роботі всеросій-
ських коромольників, в котрих інтереси тру-
дять ся Ізвольський і Гартвіг, але й самому

(*) Ся стаття появилася у вельми впливо-
вими в політичних і дипломатичних кругах
двоптижневнику віденському „Oesterreichische
Rundschau“ з д. 15. цвітня с. р. з підписом
„Austriacus“ і викликала дві нападливі статті
у всепольській „Słowie“ і в „Przeglądzie Rusi“,
а „Діло“ подало похвальну згадку в новинах
та обіцяло в найближчих числах бодай
в значних виїмках познакомити руску суспі-
льність із її змістом. Про все те ми згаду-
вали в окремій статті, але що „Діло“ доси не
мало місця, а стаття має вагу і про будучину,
тому подаємо її тут перекладом. — Р е д.

єству російськості, починаючи російської дер-
жави, російській державній ідеї і державному
принципови російського царства. Протягом
столітій уміли володарі російської держави
проявити свій вплив не тільки самодержавем,
але також під покривкою славянства і пра-
вослав'я розширюють свій вплив на Бал-
кані.

Короткий огляд на історію починів ро-
сійської монархії і на розвиток російської дер-
жавної ідеї може не тільки кинути певне
світло на неясну і дволичну російську полі-
тику, але рішучо вплинути на внутрішню і
заграничну політику Австро-Угорщини.

Підвалини до нинішньої російської держа-
ви дав укр.-руський нарід, котрий вже в IX
ст. оснував Руске князівство в Києвом яко
матерію руских городів. Се князівство обни-
мало вже в X ст. за в. кн. Володимира В.
більшу частку нинішньої Росії і східну Галичи-
ну, а в ній укр.-руська народність з етногра-
фічними вітками творила підвалину.

В XII і з почином XIII ст. повстав для
великого руского князівства могутий ворог в
Суздальському князівстві, колибелі московско-
го вел. князівства, в області рік Оки і гор.
Волги. Наслідком рускої колонізації і обеди-
нення поселених в тій області фінських пле-
мен, витворила ся там московська (так на-
звана від пізнішого осередка Москви), а та-
кож великоруска або російська народність.
Андрій Боголюбський яко творець пізнішого
московського або російського самодержав'я за-
значив уже в XII ст. дороги до утвердження
самовлади тих великих князів овладію і без-
примірним зруйнуванням Києва, так що з то-
го часу ціле значіння великокняжої влади пе-
рейшло на Суздаль, а відтак на Москву. На
даліший розвиток московського вел. князів-
ства і його могутості незвичайно вплинуло

татарське панованє, котре тяжило три століття
на вел. князівстві московським. Москва і око-
лиця була, подібно як старинний Рим, засе-
лена збігцями з всіх усюдів і мала мішане
населенє. Така мішанина людности є все по-
хопна до розширення своєї області чужим
коштом, до обединення сусідних племен, до
хитрої і зачайної політики, до заборів, а по-
ложивши в тіснійшій області зарід, розши-
рює ся в дальшій своїй діяльності заборами.
Так н. пр. Рим, спершу прибіжище збігців
з усеї Італії, утворив самостійний, хоч з ріж-
нородних живел зложений організм політич-
ний, а головним змаганням его було все даль-
ше розширюванє, забори і обединенє чужих
живел мечем і хитроцями. Насилою став Рим
володарем Італії, а наслідком того вся Італія
стала римською.

Москва з тим оглядом на відносини до
Росії має велику схожість з Римом. Незви-
чайну схожість бачимо в уживанню середників
до зединення Італії Римом, а Росії Московою
в оден державний організм, іменно в оселю-
ванню воєнних людей в задущих областях, де
сі воляки служили яко обединителі між місце-
вим населенєм, щоби ті ріжнородні живла
зілляти в одну цілість. Москва, котра повста-
ла з мішанини руских, інших славянських і
фінських племен та з захожих збігців, а в до-
бі розширювання дальше вела се діло з під-
могою сеї народної мішанини, витворила тим
способом ідею спільної вітчизни на самодер-
жавних підвалинах. Тим способом повстало
вел. князівство Московське, пізніше російське
царство з пожертвованєм індивідуальности,
при повнім верховодстві самодержавної заса-
ди одноцілості, що довело оцісля до оклику:
Бог і цар наді все!

Татарське ярмо, що тяжило на вел. князів-
стві Московським (від 1238) і протягом трох

віків держало его в страху і неволі, так по-
сувало спосіб думаня тамошнього населення і
великокняжою роду, що ще і сьогодні вдача
московського народу має хибі, котрі походять
з монгольського варварства. Московські вел.
князі змагали за приводом великих хамів до
самодержав'я, хоч се мало також основу у
великій часті в наслідованню византийських
взірців самодержавних поглядів. Після упадку
византийського цїсарства одружив ся вел.
князь московський Іван (1472) з Софією, сно-
влякою збігшого до Риму останнього цїсаря
Константина Пальолога і з того часу вважав
себе спадковємцем Східно рим-
ського цїсарства, котрого герб, дво-
голового вірла, прийняв яко російський герб
і вір свій звернув на Царгород, котрого овла-
да стала з того часу горячим бажанням
Росії.

На всякий спосіб татарське панованє
сприяло утвердженню самовлади вел. князів
московських, бо они під оцікою вел. хама і его
баскаків легше могли знищити незалежність
міст, опір удільних князів і бояр і права
вільних селян, а тим способом стали самодер-
жавцями. Таким способом було спроможнє,
що рускі удільні князі переогодом потонули в
державній цілості, а розторощуючий гнет та-
тарських хамів знищив в російській державі
всякий зарід свободи. Можна отже справедли-
во сказати, що перші царі московські були з
державного огляду потомками татарських хамів,
а не руских князів. Поміч дала їм ще право-
славна російська церква, котра від овладі
Царгорода Османами визволила ся з під за-
висимости від Царгородського патріархату і
трудилася невпинно для витворення державної
єдності і самовлади і стала могутю силою
в тій справі.

Для московських в. князів було однак

Хрестини.

(Дальше).

Відпровадивши матір, Данкевич пішов
до суду. Був тут до шестої години вечера і
втомлений та невдоволений вертав ся до до-
му. Не міг забути події при обіді і передуму-
вав її на різні лади. То здавало ся ему, що
для сьвятого спокою найліпше буде уступити
ся жінці, то знову згадував слова своєї ма-
тери і признавав їм правду. Ще найвигідній-
ше було би, — так гадав він собі — коли
би хрестини відложено на пізніше. Теща
відіде, жінка буде зовсім здорова, тоді і
прийде час поговорити спокійно та розумно
про справу.

Навзустріч судії надійшов польський сьвя-
щеник.

— А! гратулюю пану судії сина! Мате
свого наслідника престоло.

Судия зчудував ся, бо хоч у малім мі-
стечку все всім відоме, але такі новини, як
діти, се більше цікаве для жінок, як для
сьвященика.

— Дякую — відповів коротко.

— Була в мене ваша теща і умовляла
ся, коли би охрестити вашого сина. Мате
вже хрестини родичів?

— Ні! — сказав судия спокійно, але в
душi почув нараз таке велике пересерде, що
ледви стримав себе. — То ще час на хрестини
ні! Не знаю, чому моїй тещі так спішно.
Ледви приїхала і вже журить ся тим, що до
неї не належить.

Судия не сказав всеї правди, але і сьвя-
щеник не доповів всего, що чув від тещі, —

і так оба маломістечкові дипломати попро-
щали ся і розійшли ся.

Данкевич пішов скорою ходою до дому.
Застав тещу при тім, як ладила підвечірок.
Поділував її в руку і ждав, чи не скаже чо-
го про те, що була вже в польського сьвя-
щеника.

Теща говорила про Ядвісню, про Казю,
про бабусю, що відіхала, але ні словом не
згадала про свої заходи що до хрестин. Він
зрозумів, що се вже в его власній хаті скоїла
ся змова против него і якось аж надто ви-
разно бачив тепер і відчував надмірну чем-
ність і солодкість у поступках своєї тещі і
жінки. Обі намовляли его брати ще шинки
та попоїсти, обі добавили у него перетомле-
не, нарікали на гіркий стан судейський, та по-
тішали надією, що він небавом стане секре-
тарем, перевезе ся в більше місто, буде мати
більші доходи, менше праці і т. п.

Він слухав сего безнастанного і досить
свобідного говорення, відповідав і сам — і на
хвилину забував, що вернув до хати з дум-
кою, спитати тещу, чого мішає ся не в свої
річи. Сего вечера так і не зійшла бесіда на
хрестини, теща клала ся спати з думкою, що
зять нічого не знає про її розмову зі сьвя-
щеником, а той знов думав у ліжку, що, вид-
ко, теща не досить хитро взяла ся до спра-
ви; мабуть числила на те, що сьвященик не
стріне ся з зятем, або не просила его мов-
чати. А може ся незвичайна, надмірна при-
хильність тещі і жінки до него сего вечера
само вийшла з поради польського сьвященика?
Здаєть ся, що так, бо він добре знає, що
судия греко-католик і при хрестинах сина

треба его згоди. Отже се плян, збудований
на его доброті і податливості.

Судия, привичаний уже в суді до здо-
гадів і складання подробиць в цілість, немов
на яві бачив тещу у латинського пароха, чув
їх наряду, чув цотім розмову тещі з его жін-
кою — усе те було для него ясне — одного
тільки не міг здогадати ся, як се задумали
жінки его заскочити несприготовленого. Сі
думки довго не давали ему спати; він сердив
ся, згадував батькову хату, розмову з мате-
рю, свою любов і жемитбу — і перший раз
від весілля почув щось, немов жаль, що „так“
оженив ся, а не инакше.

Жінка его була донькою касиєра магі-
страту в Т. Хоч він великого посагу не шу-
кав, проте таки не сподівав ся, щоб навіть
на перше господарство не дістав того, що
потрібне, аби не попасти відразу в довги.
Тимчасом прийшло ся, замість тещі, проси-
ти рідну матір о поміч і ще довг лишив ся.
Перші роки подружнього житя були з тої при-
чини таки доволі прикрі. Тому він і пішов на
„глубоку провінцію“, бо тут легше о зарібки
з комісією.

І всего того тещі і жінки і навіть тещі
— польській воїні з 1863. р., що мав бути у
повстанню в 15-ім році житя, чому судия ві-
рили не вірив, — всего того они всі мов би
не бачили і не цінили. Теща і сьогодні вели-
чала свою Казю, як би без її господарки до-
ма судия не мав уже ані в що вбирати ся,
ані що зїсти. Все її заслуга, а що він не раз
вертає із суду справді трохи не на смерть
утомлений довгими розправами, такий зніве-
чений, що нічого їсти не може, поки не від-

пичне хвилину — сего тещі не бачить і не
знає і не смієт ся о се, а Казя, видко, не
розповість.

Пересерде щораз більше розбирало су-
дию, будило у нїм жаль і підозріння, може
і безпідставні, та мучило его далеко поза пі-
ліч. Він уже бажав собі про ніщо не думати і
саме тоді хмарою спадали на него різні дум-
ки, котрих ніяким способом не міг відогнати.
Нарешті заснув над раном; уже свитало.

Встав невиспаний і як збитий. Треба
було йти до праці. Теща і жінка ще спали.
Поснідавши, вийшов на улицу. Був гарний,
весняний день. Він пішов помалу, роздивляв ся
по городах і безнастанно нагадував собі дум-
ку якогось поета, що чоловік, з ким би не
жив, а все є с а м, одинокий. Не знати, звід-
ки, вчїпила ся его та думка з самого ранку і
вже зо дві години не покидає его втомленої
голови. Що оно — ся думка? Здаєть ся, ві-
сентинця якась! Аж ні! — не така она без-
глузда, як виглядає... От хіба батько-мати
одинокі вірні, щирі, безкорисні приятелі своїй
дитині, — тай то не всі і не завжди — а так
справді чоловік сам, одинокий, тілом між
людьми, а душею на самотній пустині...

— Я зденерований, от що! — сказав
собі судия. — І вся та кепська філософія на-
віть на піднал не здала ся! Але — як то
людська думка скаже не раз скорше блискави-
ці — мій син мусить бути греко-като-
ликом! Тут нішого виходу нема і не буде!

Коли судия Володимир Данкевич груди
собі виговорював, судячи справи отупілих і
темних селян, з котрих безпечно більша по-
ловина могла на добрий лад обійти ся без

татарське ярмо також школою, в котрій они прилучувалися до визволення з сього ярма, а досягнувши своєї цілі, прийняв Іван Грізний прирівнюванню значним розширенню держави царський титул.

(Дальше буде).

Просимо домагатися „Руслана“ по всіх реставраціях, каварнях, торговлях і приєднувати нам нових передплатників в кругах своїх знайомих.

Перед миром на Балкані.

Скодра свободна.

З Цетинія надходить вість, що Скодра в четвер буде опорожнена. Комендант міжнародної флотилії Цетиній Бурней одержав вже інструкції що до переняття Скодри: висадження на сушу міжнародного відділу, який займе Скодру по уступленню Чорногорців, і котрий буде в ній так довго, аж буде усталене тимчасове балканське правительство.

Чорногорський король мав вже розпустити військо і у відозві подякував йому за понесені труднощі. Написав він також лист до сербського короля Петра, в якому доносить, що наслідком невдачі під Скодрою мусить зречися престолу. Сербський король відряджував йому сего. На думку деяких кругів Сербія має дати гроші на реорганізацію чорногорської армії.

Справа убийства о. Палича.

„Polit. Corr.“ доносить, що мішана слідча комісія в справі убитого Францісканіна о. Палича, поборовши всі труднощі списала дня 14. цвітня (ст. ст.) протокол, яким стверджено, що комісія не досягнула ніякого вислідку. Не можна було винайти доказу, що о. Палича убито без причини. Слідство виказало, що о. Палича, як звичайного злочинця, заковано в кайдани і знущанося над ним. Слідство було дуже трудне. Австро-угорське правительство звернулося до чорногорського правительства з домаганнями, а іменню, щоби на місці, на якому убито о. Палича, здвигнено пам'ятник, щоби для пошанування пам'яті убитого священника вибудовано католицьку церкву і щоби в торжестві посвячення цієї церкви взяв участь вищий чорногорський урядник, як представник чорногорського правительства. Правительство Чорногори, яке з початку дало на ці домагання недостаточну і виминаючу відповідь, наслідком рішучого жадання зі сторони австро-угорського посла гр. Гісля заявило, що сповнить всі домагання Австро-Угорщини, які відносять ся до справи убийства о.

суду, — його теща і жінка при сніданні додумалися до того, що він добрий і уступити. Чогоб йому так дуже на тім залежало, щоби син був „Русином“? Адже він сам не є Русином, стілько всего, що греко-католик, чим собі лише шкодить. На що має й дитина терпіти від обряду? Не ті тепер часи, що були давно — тепер, коли ти Поляк, то вирікайся у грецького обряду! Остатні возні і слуги додумують ся до того, а він, судия, не хоче сего зрозуміти... Мати намовляла — от що! Добра Полька! Але де старій бабусі розуміти новітній свідомий польський патріотизм!

А заким же судия вернув до дому з суду, мати з донькою придумали, що найкрасше хрестини не відкладати, знайомий антикар з жінкою будуть хрестини родичами, священник прийде до дому — і хочби на те прийшов і Владислав, то чейже парох і кумів не викине з хати. Казя впевнювала, що він „скандаду“ не зробить, тим більше, коли дома є її мати; обі разом чей дадуть разом раду „опертому“ Русинові.

При обіді не зауважав судия нічого незвичайного, хіба те, що обід був „парадний“ і обі пані вибирали йому що найліпші кусочки та жалували його, що він такий змучений. По обіді він поклав ся у своїй кімнаті на отоману, щоби троха відпочати, коли тихцем підійшла до него його чотирілітня донечка Ядвіся; здавалося, що хотіла хвилинку побавити ся з батьком.

— Нині прийде до нас ксьондз — почала она бавити тата.

— Хто казав? — спитав ся судия неспокійно.

Палича, а також, що дасть винагороду за утруднене подорожжя військовому аташе, австро-угорському капітанові Губці.

Нема вже страху.

Ціла німецька печать з великим вдовolenнем ватає прояснене заплутаних відносин на балканському півострові і каже, що по успішній полагоді скодарської справи, справа Альбанії не викликає вже страху.

Поінформовані льондонські круги є думки, що всяка небезпека війни минула. До четверга Австрія і Італія випрацюють пролог, яка становити буде основи для будучої Альбанії.

Парискі днівники висловлюють вдовolenне із за полагоди скодарської справи. „Petit Parisien“ пише, що понеділок був дуже важний для європейського мира. Австрія одержала в справі Скодри повну винагороду.

В Альбанії.

„Los. Anz.“ доносить з правительствених кругів, що тепер, коли відійде до Альбанії міжнародний корпус, австро-італійська виправа стає безпредметною, а то тим більше, що і Ессад паша старає ся о удержане ладу в Альбанії. Великодержави з довірем споглядають в будучину, збори амбасадорів будуть могли тепер інтензивно зайняти ся справою мира. Спирні справи між балканськими державами не будуть розсуджувані на зборах.

В Римі думають, що воєнна акція в Альбанії дасть ся лише тоді уникнути, коли Ессад паша покориць ся. В противнім случаю війська союзників вмаперують до Альбанії і настановлять жандармерію для удержання ладу.

Як зачувати, Сазонов мав заявити, що Росія не допустить (!!) до оружноі австро-італійської виправи до Альбанії.

Мир!

Бюро Райтера доносить, що амбасадор виславив вчера до своїх правительств текст постанов, які будуть становити підставу до мирових переговорів. Затвердження сих постанов очікують до четверга. §. 1. стверджує, що знова повернув мир і любов між сторонами ведучими війну. §. 2. стверджує, що Туреччина відступає всі області на захід від лінії Енос-Мідія. Крета припадає Греції. Судьба Егейських островів і статут Альбанії полишає ся до порішення великодержав. §. 6. зазначає, що всі економічні і грошові справи будуть управлінні міжнародною фінансовою комісією, яка збере ся в Парижі.

Управління судовицтва і інших аналогічних справ порішуть великодержави. Ї деякі признаки, що балканські держави згодять ся на сю прологу. Можливе, що Греція буде домагатися перед тим деякого запев-

— Бабуся казала і торта зробила такого доброго! Я так тішу ся. У вечір буду їсти.

— Чогож ксьондз прийде?

— Щось буде з братчаком робити. Він буде Бишко називати ся. Я так тішу ся!

— Ну, добре, добре! Іди, Ядвісю, побігай собі трохи, татко хоче спати...

Ядвіся вийшла, але татко не заснував на хвилину. Полежав троха, потім встав, написав білет до польського священника, щоби сьогодні не приходив, бо зайшли непередвиджені перешкоди, перепросив, вложив білет в куверту, заадресував, — і вийшов з хати. По дорозі стрітив свою слугу, яку несла з міста кіш з фляшками пива і вина.

— На котру годину призначила пані хрестини? — спитав ся зовсім спокійно.

— На сему.

— Ну, добре! Іди!

Сам же пішов просто до руського священника. Той троха здивував ся, але як довідав ся, о що йде, втішив ся.

— Дуже радо прийду. Я й не знав, що ви, пане судия, греко-католик.

— З діда-прадіда. Мій дід був священником, так як ви... Отже прошу прийти точно о шестій годині і, хоч би моя жінка і теща противили ся, охрестіть мені сина Миколаєм, бо так мій батько називав ся, і не звертайте уваги на протести. О шестій годині — прошу не забути!

(Дальше буде).

нення що до Егейських островів і границь Євру.

В Лондоні очікують безприволочного заключення мира.

Просимо відновити передплату.

НОВИНИ.

— Календар. В четвер: руско-кат.: Марка; римо-кат.: Станіслава. — В п'ятницю: руско-кат.: Василія; римо-кат.: Григорія.

— Стан здоров'я Св. Отця. Супроти вістей деяких днівників про стан здоров'я Св. Отця Пія Х., „Osservatore Romano“, пише, що Св. Отець виправді з оглядом на перебуту недавно недугу мусить ще шанувати ся, але стан его здоров'я є дуже добрий, хоча останніми днями Св. Отець не відбував звичайних проходів по ватиканських городах. На домагання прибічних лікарів Св. Отець не буде через якийсь час приймати путників на послушаннях.

— Скликане парламенту. З Відня доносять, що парламент таки буде скликаний на день 15. с. м. В тій справі передсідник, др. Сильвестер нараджував ся з міністром Берхтольдом і з гр. Штірґком. Дня 14. с. м. відбуде ся конвент сенаторів. На першій засіданні застане передсідник кабінету звіт з заграничного положення. Кошти військової поготовки мають доси вивозити 300 мільонів корон; точне число буде предложене в осені делегаціям. Палата має полагодити бюджетову провізорию і правильник палати, а про податкові предлоги нема покищо бесіди.

— Відзначене нашого земляка. Славного нашого земляка п. Модеста Менціньского, оперового співака в Кольонії за знамените відтворення партій в „Siegfried“ і „Götterdämmerung“ відзначив князь Ангальту титулом „Kammersängers“.

— За куліс русофільської пропаганди. Зі здивованем читав всякий в „Прикарпатській Русі“, що експрофесор, звисний русофільський агітатор Онуфрій Гецев їздить по „Африці“. Тепер довідуємо ся з дописи в „Прикарпатській“, що Гецева арештовано на Угорщині в Ясени за те, що роздавав тамешним селянам „Голосъ народа“, а при трусенні найдено у него багато грошей, між иншим багато паперових рублів. Начальник поліції, який вів слідство з Гецевом, запитав его: „Звідки у вас російські гроші? Виж були у Африці? Хіба там в обороті російські гроші?“ Гецев викручував ся, що ці гроші „заощадин“ він ще з минулого року, коли їздив на пчолярську виставу до Москви і держить їх, бо хоче ще раз поїхати до Росії.

— Шкільництво в Галичині. Після звіту крайової Ради шкільної зросло в сім році число народних шкіл о 227. Етатових клас було більше о 426, а надетатних о 564. Число громад, які не мали школи минулого року, було 63; протягом року зорганізовано школи в 39 громадах так, що лишає ся ще 24 безшкільних громад. Число дітей, котрі побирали науку, зросло в тім році о 41,539, а доповнюючу науку побирало 3,649 дітей більше. Число учителів і учительок побільшило ся о 967, число укваліфікованих зросло 1,061.

В шкільнім році 1911/2. було 63 державних гімназій (в сім числі 6 філій); приватних мужеских гімназій з правом прилюдности 26; приват. женських гімназій з правом прилюдности 21; реальних шкіл 14; женських ліцеїв 11. Фреквенція була така: в державних гімназіях 32,886 учеників; в приватних мужеских гімназіях 2,716, в приватних гімназіях женських 2,243, в реальних школах 4,014, в женських ліцеях 1,619, загалом 43,478 учеників і учениць. Після народности і ісповідання було: в держ. гім. 21-8 пр. Русинів, 77-4 проц. Поляків (разом з жидами) і инших о 0-8 пр. Після віроісповідання було греко-катол. рел. 23-3 пр. рим.-кат. 53-6 пр., мойсеевої 23-4 пр., инших 0-6. В приватних мужеских гімназіях було Русинів 33-6 проц., Поляків (з жидами) 66 пр., инших 0-4 пр. Після віроісповідання греко-кат. 33-5 пр. рим.-кат. 42-5 мойсеев. 23-9 пр., инших 1-1 пр.

В приватних женських гімназіях Русинів 8-1 (!) пр., Поляків (з жидками) 91-2 пр., инших 0-7 пр. Після віроісповідання греко-католиків 8-5 пр., рим.-кат. 53-2 пр., мойсеевого вір. 37-47 (!) пр.

В реальних школах було: Русинів 8 пр. (!), Поляків (з жидками) 90-7 пр., инших 1-3 пр. Після віроісповідання було: греко-католиків 8-6 пр., римо-кат. 68-5 пр., мойсеевого віроіспов. 19-4 пр., инших 3-4 пр. В женських ліцеях було Русинів 19-5 пр., Поляків (з жидками) 80-4 пр. Після віроісповідання було: греко-католиків 19-8 пр., римо-католиків 63-2 пр., мойсеев. 15-7, инших 1-3 пр.

Шкіл промислових і торговельних було разом 10 з 2,118 учениками і 172 учителями. Шкіл промислових доповнюючих було 88, а учеників 12,590.

Семінарий учительських було в 1911/12. загалом 18, з того 14 мужеских, а 4 женські. Під оглядом викладної мови є 7 семінарий з польською викладною мовою, а 7 з викл. мовою польською і рускою. Всіх учеників в семінаріях було 3,611.

— Віча в справі виборчої реформи. В неділю, дня 4. с. м., відбуло ся віче в Тисменищі, в салі „Народного Дому“. Референтом виборчої реформи був др. Юл. Олесницький зі Станіславова. По вічу виславо телеграфічно резолюція предсідникови міністрів і кільком віденьським днівникам. Того самого дня відбуло ся віче також в Товмачі і в Марківцях.

— Міністерство залізниць проти шпильок у женщин. Міністерство залізниць видало дня 18. цвітня с. р. розпорядок, на основі якого зборонило вступу на перон і до поїздів в цілій Австрії всім тим женщинам, які не носять охоронячів на шпильки до капелюхів. За переступлене тих приписів наложено кару від 6 годин до 14 днів, або гривну від 2 до 200 К. Сего розпорядку будуть тепер строго придержувати ся.

— Наслідки стрілянини. Дня 28. м. м. уладили селські хлопці в Лужку горішнім, старо-самбірського повіта, межі домами на луці стрільницю і стріляли з ріжнородного оружжя. Підчас стріляння влучила куля в незвісний до-стрілі утік в сторону свого дому, але в віддалі 50 кроків від дому упав і помер того самого дня. У стрільців сконфіскували власти 5 стрільб і 3 пістолети. — З Жидачева доносять: В перший день руских Великодних свят був зайнятий при стрілянні з мездіра коло церкви в Тейсарові 21-літній Федь Мадуняк, сив тамошного селянина. Коли Мадуняк зближив ся до одного з мездірів, який не вистрілюв і хотів підсипати пороку, наступив несподівано вибух, а випалений з мездіра набій з деревляним чопом влучив Федя в груди і так тяжко его покалічив, що по півтора години Мадуняк помер.

— Загадочна подія на російській границі в Підволочисках. Оноді вночі влучила ся недалеко залізничного моста, положеного на російській границі в Підволочисках, ось яка загадочна подія: По австрійській стороні стояв на сторожі жовнір і стеріг міст коло залізничного насипа. По противній стороні проходжува-ли ся три п'яні російські офіцери. Один з них мав заложити ся з двома иншими товаришами, що розоружить австрійського жовніра і перенесе его на російську сторону. В тій цілі перейшов офіцер через міст і зближив ся потайки до жовніра так, що зловив его за карабін. Нападений жовнір пробив багнетом офіцера так, що сей поволік ся через міст і впав по другій стороні неживий. Жовніра покарано за се, що припустив до себе російського офіцера.

— Про еміграцію до Канади. В січні сего року дозволило міністерство торгівлі і справ внутрішних товариству „Canadian Pacific Railway Company“ на перевіз переселенців з Терсту до Канади і на утворення агентур у Відні, в Спалато, Дальмації а також в 9 місцевинах Галичини. Вже зі сего видно, що се підприємство обчислене є передовсім на Галичину. Підприємство се не відповідає ні інтересам краю, ні держави. До сего часу осередні власти у Відні наділяли своєю поміччю товариство „Austro-Americana“ в Терсті і дозволяли на необмежене число агентур. Нераз навіть і в парламенті відзивали ся голоси, в котрих вказувано на віддані сторони „Austro-Americana“, однак даремно. Також і сего року міністерство вставило до бюджету квоту 1,375,000 К, яко запомогу для „Austro-Americana“.

Нагло наступила повна зміна. Міністерство торгівлі дозволило новому товариству „Canadian Pacific“ на нову канадську лінію і на агентури, оправдуючи ся тим, що „Austro-Americana“ не є австрійським товариством, що поведене сего товариства з переселенцями не було без замітів і що умовини життя в Канаді є далеко кращі, як в інших заморських краях. Крім сего збільшились торгівля між Канадою а Австрією. Цікава зміна. Товариство „Canadian Pacific“ є переселенським підприємством залізничним і колонізаційним; має величезні області землі на поселення, майже так великі, як наша Галичина. Перевіз переселенців є для него не ціллю, як інших корабельних товариств, лише середником для колонізації і оживлення руху на залізницях.

„Canadian Pacific“ може навіть знизити ціну їзди до половини, або й зовсім за дармо перевозити переселенців, відбиваючи собі страту на колонізаційних користях. Не добре стало ся, що міністерство торгівлі і внутрішніх справ дозволило на утворення в краю агентур такому товариству, котре викликає штучну агітацію, еміграційну горячку і забирає з краю людей, котрих ніколи не верне. Не дивно проте, що проти такої еміграційної політики відзивали ся численні голоси в парламенті і в печати.

В марті сего року через С. Р. приїхало до Канади 20.000 переселенців, а в 7 днів цвітіння приїхало 7.000. Еміграційний рух сего року заповидає ся о много сильніше як минулого, бо вже сегорічний марець перевищив минулорічний марець о 5.000 переселенців. Ся еміграція грозить страшною катастрофою для нашого народу. Давне лише, що з нашої сторони є така байдужність і нема найменшої реакції. Щоби лише не було потім запізніло.

— Шпигун перед судом. Перед орікаючим трибуналом у Львові відбула ся оноді карна розправа проти почтмайстра з Галича, Тадея Конопінського, обжалованого о шпигунство в хосен Росії, а іменно доказано єму, що був на услугах російського консула у Львові і доставляв єму різних військових тайн. По переведеній розправі засуджено Конопінського на девять місяців тяжкої в'язниці.

— Мавейний сніг. По гарних весняних днях теплота обнизилась вчора до +4° Ц., а нинішнього дня коло 11. год. рано зачав падати сніг. Вправді така зимово-літня мішанина є оригінальна і цікава, але зовсім нездорова для зелених і цвітіння.

— „Да здравствует Ессад паша!“ Під проводом ген. Скубаренського відбув ся знова в Петербурзі „славянський пир“. Один з учасників прочитав протиявстрійський і протипольський стих, а пан Вергун з під Городка виголосив сильно боєву бесіду. На єго внесення вислали візбаві телеграму до Ессада паші з поздоровленням і желаннями. — Ессад паша розпачав ся, читаючи привіт від „москаля“ з під Городка.

— Нагорода домів. Міська рада у Відні роздасть в сім році пість нагород по 2.000 К за найкращі доми вибудовані у Відні в останнім році, а дві нагороди по 1.000 К за менше гарні, але естетичні.

— Похорон Унґера. В Відні доносять: Оводі відбув ся тут похорон предсідника державного трибуналу, Унґера. По покровленню тіла в церкві св. Стефана, зложено єго на центральнім кладовищі на вічний спочинок. В похороні брали участь в заступстві цісаря архієп. Фридрих, даліше предсідник міністрів, гр. Штіргі, члени державної ради, представники наукового світа і інші достойники.

— Зі статистики міста Львова. В лютий с. р. померло 424 осіб, з того 358 сталих мешканців а 66 в провінції. 15 осіб сповнило самовбивство, чахотка взяла 85 осіб, рак 29, на серце вмерло 45, на запалення легких 56, запалення нирок 7, зі старости 35 осіб а на шкарлатину 13. Фінансова криза відбила ся і на електричній трамваї. В лютий о 74.461 осіб менше їхало трамваєм, як того самого місяця минулого року, отже трамваєве підприємство заробило о 15.000 корон менше. Навіть почта мала дев'яносто кількадесять тисяч корон менше доходу з присланих до Львова посилок, а о 520.000 К менше доходу з висланих зі Львова в сім місяці посилок. Навіть і людий менше приїхало в лютий до Львова, тамтого року 6.500 а сего року 5.768 осіб. Нещасливий рік.

— Крадіж динаміту. З Катовиць доносять: В одній із копалень вкрадено більшу скіль-

кість динаміту. Дирекції копалень, боячись замаху, сировадили поліцію і жандармерию, котрі стережуть фабрик а також залізничних мостів. В Розделю найдено на залізничній мості отвір, призначений на динамітний набій.

— Програз в карти міліон. Румунський співак тенор Думігреску, котрий підчас своєї артистичної подорожі по Америці заробив великі гроші, програз протягом кількох днів в газардовій грі ціле своє майно, яке виносило міліон франків. Вкінці програвши в Брайтен в Англії в кількох годинах 60.000 франків застрілив ся.

— Викриття в сфінксі. Професорови гарвадського університета, Райзнерови, звісному єгиптологів, який саме тепер розсліджує єгипетського сфінкса, вдало ся дістати до внутрішнього сфінкса, де найшов сьвятиню, посвячену сонцю. Ся сьвятиня є старша від найстарших пірамід в найстаршій добі єгипетської історії. В сфінксі є також гріб першого, звісного єгипетського короля, Менеса, якого Єгиптяни почитали як бога і за якого приказ вибудовано сьвятиню. Коритарі, які знаходять ся в сфінксі, ведуть до пивниць доси ще не провіреніх. Весь сфінкс є витесаний з каменя. Доси прослідив проф. Райзнер лише голову сфінкса. Тут найшов він великі сніи, довгі на 18, а широкі понад 4 метри. Сіни лучить коритар з сьвятинєю сонця, яка знаходить ся на висоті грудий сфінкса. Є там много предметів, украшених хрестом в колесі, символом сонця, посвячених тоді також сонцю. В сфінксі знайдено також много малих пірамід. Після проф. Райзнера сі піраміди служили до означення годин на сонічнім годиннику а сфінкс був богом сонця. Піраміда Хеопса подавала докладно години. Проф. думає, що досліджені предмети, які знаходять ся в сфінксі, вияснять тайни єгипетських жреців, які були митцями в магії. Праці поступають вельми звільна з причини неохоти копачів і арабських розбійшак. Они вірять, що голова сфінкса є оселею демонів, які зсилають на людей нещастя.

— Хто марнує неужитки, замість зложити на Р. П. Т., марнує загальне добро.

Оповіді.

— Звич. загальні збори Краєвого Тов-а „Сільський Господар“ у Львові відбудуть ся в дні 12. (н. ст.) мая 1913 р. о год. 9. рано в салі руського „Сокола“ в домі товариства „Дністер“ (ул. Руска ч. 20) в слідуєчим порядком: 1) Відкриття зборів Президентом Товариства. 2) Відчитане протоколу з послідних загальних зборів. 3) Звіт з діяльності Товариства за рік 1912 і дискусія над сьм звітом. 4) Вибір Головної Ради Товариства на протяг трох літ (1913—1916). 5) Вибір голови Товариства. 6) Вибір контрольної комісії. 7) Внесення Головної Ради, Філії, Кружків, Членів, о скільки заходять услівя предвиджені § 24. стат.

Після § 24. стат. можна лише сі внесення Філії і Кружків піддати рішенню, котрі були Головною Раді письменно предложені найменше на оден місяць перед загальними зборами, а які Головна Рада обовязана поставити на порядку деннім. Важні рішеня можуть запасти лиш в таких справах, котрі були поставлені на порядку деннім. Та проте справи, що не є обняті порядком деннім, можуть бути дискутовані, а запавше рішенє в сьм належить уважати як висказане бажанє або директиву. Влітку становлять устно поставлені формальні внесення, внесення наглядчі і устно поставлене внесенє на скликанє надзвичайних загальних зборів, що до котрих важне рішенє може зараз застати.

Внесенє, яке не обняте оголошенням порядком деннім, стає наглядчим, наколи: а) зістало предложенє голови загальних зборів на письмі; б) попере 20 підписами учасників загальних зборів в голосом рішаючим.

Після § 20. статута прислугує право голосованя на загальних зборах лише:

- а) головам Товариства, членам Головної Ради, головам філіяльних Рад, зглядно на слукай їх перешкоди їх заступникам, відоручникам філіяльних загальних зборів зглядно їх заступникам;
- б) почесним членам;
- в) членам кооптованим по мысли § 25. уступ 4. сего уставу.

Прочі всі члени Товариства можуть брати участь в загальних зборах і можуть в дискусії забирати слово, не мають однак права голосованя.

Головна Рада Краєвого Товариства господарського „Сільський Господар“ у Львові.

— 3 товариств. Загальні збори „Руської Народної Каси“ в Заліщиках відбудуть ся в четвер дня 22. с. м. о 1. год. по пол. у власній хаті. — Заг. збори „Народного Дому“ в Рудках відбудуть ся дня 13. с. м. о 10. год. перед полуднем у власнім льокалі.

— Іменования і перенесеня. Цісар іменував старших евіденційних інспекторів: І. Тобічка і О. Шотовича у Львові, евіденційними директорами.

Міністер внутрішніх справ покликав повітового комісаря, др-а С. Ішковського, до служби в міністерстві внутрішніх справ.

Предсідник галицької дирекції почт і телеграфів іменував адюнкта, М. Вайса, почтмайстром в Черміні.

Намісник переніс концентрового практиканта намісництва, Е. Моліцко, зі Львова до Перемишля.

Міністер внутрішніх справ іменував ст. пов. ком. В. Пшибиславського секретарем нам., секретарів нам. Ст. Красінського і Л. Викоского старостами, а ст. пов. ком. Е. Романовського і Ю. Струсінського секретарями нам. в Галичині.

— Тягненє лосьів. При онодішнім тягненю Відві 3-прд. кредитових земських лосьів ІІ. емісії в 1889. р., впала головна виграна 60.000 К на серию 7204 ч. 14., а друга виграна 4000 К на с. 1075. ч. 33.

При премієнім тягненю 5-прд. державних лосьів в 1860. р., відбутім 1. с. м. впала головна виграна 600.000 К на с. 6793. ч. 18., 100.000 К на с. 5423. ч. 16., 50.000 К на с. 3495 ч. 3. по 20.000 К на с. 2908 ч. 15 і с. 3930 ч. 5, по 10.000 К на с. 5306 ч. 20, с. 12320 ч. 4, с. 12898 ч. 2, с. 13512 ч. 2, с. 16045 ч. 10, с. 16078 ч. 11, с. 16460 ч. 20, с. 16499 ч. 2, с. 16923 ч. 1, с. 17884 ч. 18, с. 18267 ч. 2, с. 18438 ч. 3 с. 19094 ч. 12, с. 19449 ч. 7 і с. 19507 ч. 18; по 2000 К впало на с. 384 ч. 3, с. 1843 ч. 19, с. 2622 ч. 5, с. 2680 ч. 3, с. 3771 ч. 13, с. 6158 ч. 5, 6320 ч. 9, с. 6577 ч. 6, с. 7444 ч. 17, с. 7530 ч. 7, с. 7758 ч. 18, с. 7853 ч. 19 с. 8296 ч. 8, с. 9781 ч. 10, с. 11647 ч. 6, с. 14011 ч. 10, с. 15617 ч. 14, с. 15934 ч. 12, с. 15942 ч. 13, с. 16460 ч. 17, с. 17005 ч. 4, с. 17159 ч. 16, с. 17417 ч. 11, с. 18091 ч. 20, с. 18318 ч. 14, с. 18836 ч. 19301 ч. 1, с. 19524 ч. 14, с. 19576 ч. 15 і с. 19880 ч. 8. На прочі 7350 лосьів, які є в вильсованих серіях, припадає найменша виграна по 1.200 К.

МАЛІЙ ФЕЙЛЕТОН.

Зелений шум.

Як то можна стримати руки
І не взяти олівця,
Як в повітрі б'ють ся згуки
Без початку й без кінця.
Розчинивши вікна й двері,
Я пишу, не мов в огні,
На обгортковім папері,
На шпалері й на стіні.
А бандуро! — Боже милій,
Ну, брешть тобі сама!
Як могутно встали сили;
Мов мара, пройшла зима.
Скрізь шумлять садки зелені,
Розвивають ся квіткі;
Правлять панни теренів,
Грають жевжки прудкі.
Дивні теми для поеми —
Квіти, радість, весна,
Та для нашої богемі
Се — нудна старовина.
Наші нерви, ніби з дроту,
Що гудуть, тремтять в бурі;
Маюж, маю я охоту
Доторкнутись рідних струн.
Б'ють гармати у Скутари,
А у нас . . . свист!
Крики, гомін, тари-бари;
„Патріот“ тремтить, як лист.
Чорні „думці“ в думі дзвонять
І навкруг тривогу б'ють;
„Чорта лисого хоронять,
Відьму заміж видають“.
Як прямио! Сварки, лайки, —
А навкруг весна цвиге;
Сипле сійво на нагайки
Ясне сонце золоте.
Хай до нашої поеми
Не долине скарги згук
Двох останніх академій
І „художеств і наук“.
Скільки пишних демонстрацій
Нам чужа війна дала!

Од овацій різних націй
Думська сала загула.
Скрізь банкеті блиску повні,
Переломи життєві;
Тулять ровно до „Неровні“
І „Хвоста“ до голови.
Ось міністри і премєри
Прогули та й знов нема;
Тут, ес-деки і ес-ери,
Тут і дума і тюрма.
Чорногорці і Болгари
І війна та й знов війна!
Гей, ви, струни, тари-бари,
Вся червона йде весна!
Як же можна втримати руки
І не взяти олівця,
Як в повітрі б'ють ся згуки.
Без кінця.

(„Рада“).

Вітрогон.

Жаука, умілість і письменство.

В. Масляк.

Тео́дор Е́схе Хо́їнський: „Poznaj żyda“.

(Дальше).

Однак небавом показало ся, що ті соціалістичні кличі були лишень гумбугом, обчисленим на те, щоби тою струєю жидівського націоналізму сдїпнати і скріпити сили жидівства. Бо прецінь ясна річ, що промілювати теперішній еден на скалисту неурожайну Палестину, було би хиба, що найменше нерозумним, коли вже не божевільним. Не вийшли і не вийдуть!

До робітні європейських культурних народів внесли лише негачію, а нічого позитивного. Ні в науці строгій, ні в письменстві, ні в штуках не послужили они своїми талантами. Оден лише неофіт Гайнріх Гайне став голосним в Європі через свою поезію. Не була она однак нічим иншим, як лише негачією, була облудою. Сатира єго не була середником для ушляхотненя суспільних похибок, а була плюгавою їдию, була цинізмом. Яко християнин був в глибині серця і душі все жидом, довідавши ся, що Едвард Гаус охрестив ся, пише до свого приятеля Мозера так: „Не знаю що сказати на те, що я довідав ся від Когена. Казав він, що Гаус навертає дїтий Ізраєля на християнство. Коли робить се з пересвідчення, то є він їдиотом, коли з облуди, то є він шибеником. Ліпше би зробив, як би крав срібні ложки. Упевняю тебе, що я сам не був би охрестив ся, коли би право позволяло красти. Довідаю ся, що Япанці найбільше ненавидять християн. Хочу стати Япанцем!“

Всяка релігія єму остогидла, тому пише: „Деїзм є релігією рабів, дїтий, Геневців і годинників. Нема вже віри в Бога, після того, що написав Кант. Чи чуєте голос дзвінка, клякайте, бо вже подають послідні тайни Богови.“

Патриотом німецьким Гайне не був ніколи. Брат єго для утилітарних зглядів став Австрійцем, другий осів в Петербурзі і став Москалем. Яко публіцист звів Гайне до літератури і преси німецької їдку безпощадну критику. Національних похибок, не критикував а кусав без милосердя, плював на всіх і на вся. Людвика Берного споганив по смерті брутальним папківлем. Яко філософ був Гайне теж ворогом християнства. В своїм творі „zur Geschichte der Religion und Philosophie in Deutschland 1834. р.“ називає християнство тяжкою проказою, яка володіла в римській державі і в середніх віках: „Людскість навкучила собі всі Евхаристії і багнє стравнішої поживи, правдивого хліба і гарного тіла. Она визволивши ся з молодечих студентських ідеалів усьміхає ся милосерно сама над собою і стає по мужески практичною. Тепер визнає дожнаний утилітаризм, думає справді над тим, щоби їй було добре на старість. Вертаєм поволі до здоровля, хотий чуємо ще неміч в членах.“

„Сьвяті вампіри середніх віків виссали з нас тільки живучої крови. Християнство не мало сили знищити матерію, понизило найшляхотніші радість, а з того вийшли брехня і гріх. Треба провітрати наші чутя, як по перебутій проказі“.

В „Die Bäder von Lucca“ називає Гайне католицизм релігією, котра так виглядає, як би Бог щойно умер. Чути кадило, як на по

хоровах, а музика так заводиться, що можна дістати меланхолії. Протестантизм єсть розумний. Як би в його костелах не було органів, не був би ніякою релігією. Але і так не шкодить він і не помагає нікому. Одним словом, а передовсім з листів Гайного видно нікчемну ненависть до християнства; не був отже нічим липшим від найзвичайніших Хасидів талмудистів. Був типом освіченого жиди з першої половини XIX. віку, і то якраз тоді, коли дуже нечисленні неопіти, як Ганс, Мозер та Берне прецінь троха шкідливі дивилися очима на суть християнства. Зрештою він взагалі противник всілякої релігії, він навіть юдаїзм ненавидить, він є головним стовпом космополітизму і індеферентизму, а тим небезпечнішим, що ідкостію свого писання уміє недосвідчені голови і вражливійші серця повернути в свій бік.

(Дальше буде).

Олександр Барвіньський.

Споми́ни з мого жит́я.

24. Моя подорож на Україну.

(Дальше).

Годить ся тут хоч коротенько нагадати історію Києво-Печерської Лаври. Преп. Антоній, родом з Любеча, поселився, як вже вище згадано, в печері виконавці Іларіоном і прославив ся небавом так, що до него почали горнутись не тільки прості люди за благословенням і порадою, але і сам Великий кн. Ізяслав з дружиною прийшов до него. Кільканайцять побожних людей відказало ся марности сего свята і поселили ся біля Пр. Антонія. Они викопали більшу печеру для себе, вступили під его провід і устроїли підземну церкву і келії в місці нижніших дальших печер (св. Теодозія). Описля Пр. Антоній віддав начальство сего монастиря Варлааму, а сам пішов дальше на північ і викопав для себе в иншій холмі нову печеру, де нині близькі (Антонієві) печери і там прожив до свого скону (1073. р.). Число подвижників збільшило ся небавом так, що велика (дальша) печера стала тісна. Над нею поставлено з благословення св. Антонія невеликий деревляний монастир з церквою Успенія Пр. Б. Тимчасом явив ся другий славний сподвижник Антонія, Пр. Теодосій (родом з Василькова). Сю вибрали ігуменом печерної обители наміст Варлаама. Та небавом і сей монастир був за тісний, а тоді В. кн. Ізяслав на просьбу св. Антонія віддав цілу гору над печерами черцям і там заклали они велику церкву, поставили просторий монастир і обвели частоколом. Сей монастир звав ся і дальше Черцерним або Печерським і там проводили черці своє життя в молитві, пості, мовчальности і тяжкій роботі тілесній.

Св'ятими воротами вступили ми в церковне обійстя Лаври, по котрім снували ся черці, послухники а потроха і прочани. Перед нами сияла від сонішного блеску церква Успенія Пр. Б. ярким світлом, відсвітчуванім з семи більших і пяти менших гарних золочених бань. Правобіч церкви здіймаєсь височенна давнішня і цнеть ся просто в небо. Ми підійшли до церкви.

Первісну церкву соборну Успенську в Лаврі поставлено за В. кн. Святослава II. в византийським стилі, а при її будові трудилось Преп. 12 братий (грецькі художники), котрих моці спочивають тепер в близьких печерах а малював її перший руский живописець, чернець печерський Аліпій, котрого моці також спочивають в печерах. Сей величавий храм укрешений живописю і мозаїкою постигла неода халепа. Тричируйнували его хани: Половецький Буяк, Татарський Батий і Кримський Менгли-Гирей. Однак наче феїкс повставав на ново сей храм з пожараща і розвалин а від часу Богдана Хмельницького і Петра Могили починає ся доба матеріального розцвіту і громадного духовного значіння Печерської Лаври. В р. 1718 нове нещасте впало на Лавру, страшна пожежа. Соборна церква, печатня, монастир, богата бібліотека і архів з дорогоцінними книгами і рукописами ще з часів Ярослава,

стали жертвою сеї пожежи, що причинила невіджаловану втрату для науки.

Після сеї пожежи повстала церква Успенська в нинішнім виді. Она має вид майже квадратний, а стиль її не має нічого спільного з византийським і нагадує стиль саско-польський з часів Августа II.

Ми вийшли в церкву. Саме тоді відраваля канон до Пр. Б. Черці з молодими послухниками вельми гарно і гармонійно співаля попеременно. Деякі знов від часу до часу вештались поперед намістними образами і в обох крилосах, спрятували тільки троха понадпалювані свічечки (як у нас зве парід „офірки“) наставлені богомольцями перед образами. Один з них ще молоденький, може в двадцятих роках, з гарним русавим волосем, що спадало йому аж по сам пояс, був зовсім похожий на дівчину. Людям було повно в церкві так, що ми ледво протовпились на середину. На перед висунулись „кацапи“, що різко визначали ся своїм зверхнім типом, рудими бородами та червоними кацапескими сорочками. Они і в церкві хотять випереджувати наших мужиків українських, що вже з жінками та дїтьми збирались на прощі. За кожним „Пр. Богородице спаси нас“, хрестились і кланялись кацапи до самої землі, раз-у-раз зітхали та горі здіймали руки і завертали очима. Майже кожний з них вийшовши в церкву купував у сидівшого в притворі черця по кілька свічечок з ярого воску і обходив від престолу до престолу та ставляв там по свічечці, кланяючися і голосно зітхаючи. Мені нагадали ся краківські біготи і біготки, що зовсім так само, вступивши до костела ходять від образа до образу та зітхаючи і прикладаючи шепотять цілголосом: „Dzień dobry Ci, Matko Boska! Dobra noc Ci, Matko Boska!“ і т. п. Від сеї зверхньої богомільности вельми вирізняли ся українські селяни-прочани. Они поставали собі смирененько позаду кацапів, а на їх лицьках малюван ся спокій і повага, они не лепетали безвзастанно губами, хоч серце й ум їх наострої милозвучним співом і цілою обстановкою церковною відймали ся у ті надземні країни, де нема ні болізни, ні печали. Ліпота церковна і торжественна відправа робили на них таке вражіння, яке винесли були Володимирові посли з Царєграда.

(Дальше буде).

Телеграми

з дня 7. мая.

Відень (ТКБ). „Wiener Ztg.“ оголошує відручне письмо цісаря з дня 28. цвітня с. р., яким іменує куратором цісарської академії наук у Відні на місце пок. архієв. Райнера, архієв. Франца Фердинанда.

Сараєво (ТКБ). Замкнено тут третю сесію боснійського сойму.

Сараєво (ТКБ). Дневник законів і розпорядків оголошує розпорядок про военні зобов'язання, які видало правительство 4. мая, а-налогічні з законами австрійським і угорським.

Відень (ТКБ). Гірнична комісія державної промислової ради радила вчера над начерком закона в справі безпеки від випадків гірничих робітників. Члени комісії заявили ся за управлінням сеї справи окремим законом, який не мав би бути тимчасовим, але постійним і в тім дусі виготовлено резолюцію до правительства. По заяві представника міністерства внутрішніх справ, Вольфа, приступлено до подрібної дискусії і ухвалено много внесків і резолюцій. Потім відложено наради.

Мадрид (ТКБ). Король Альфонс вийхав вчера в товаристві предсідника кабінета, Романонеса, до Паржа.

Лондон. „Daily Chronicle“ доносить з Царгорода, що султан задумує уступити з престолу.

Пекін (ТКБ). В палаті послів голосовано вчера над позичкою, яку мають уділати гять держав. На 354 присутних послів голосувало проти позички 222. Засіданє було вельми бурливим.

Атени (ТКБ). Убийник короля Юрія, Шімас, кинув ся з вікна судового будинка і згинув на місці.

Талановитий інструктор

абітурієнт ц. к. учит. семінарії, є в силі приготувити дитвору за так короткий час до іспиту: III або IV кл. вор. або до I. кл. гімна. Зголошеня: Кілоки, Червоногород к. Тлустого, poste restante. 533(2)

До заміни добра парохія над Дністром за парохію близько залізничі або під містом. Відомість подасть з чимностю п. Ст. Залеский, судия в Сколім. 533(3)

Чудові образи кисти арт. мал. п. О. Куріласа.
I. Пречиста Діва — Мати Руского краю.
II. Ісус Христос — небесний Учитель.
Сі чудові образи (одинокі на народних мотивах) вийшли вірно після оригіналів у всіх природних красках.
Ціна за пару оправлених образів:
в рамках дубових з опакованем К 20— місячно К 3
„ золотих „ 24— „ К 4
„ магозових „ 28— „ К 4
„ спеціальних „ 34— „ К 5
Висилає за посилпатою або на рати: „М. Кри-
вецкий, Львів. Ринок ч. 10.
520(×)

Товариство взаимного кредиту

„Дністер“

у Львові, ул. Руска ч. 20.

Телефон ч. 788.

засноване при Товаристві взаимних обезпечень „Дністер“ в р. 1895 на підставі закона о стоварищенях з р. 1873.

Одвічальність членів обмежена до подвійної висоти уділу.

Цілю Товариства є уділюванє кредиту своїм членам рільникам обезпеченим в „Дністрі“ від більше літ.

Відсотки від вкладок 4%, без потручення рентового податку.

Вклади приймає і виплачує Каса Товариства в урядових годинах, від 8. до 2. в полудне.

Контю в Почтовій Щадниці 35.527

Жирове Контю в австро-угор банку.

Щадничі вклади К 3,688.428—

Власний масток К 474.302—

Уділені позички К 4,494.957—

Канцелярі Товариства отворені перед полуднем

Олександр Барвіньський.

Споми́ни з мого жит́я.

Перша часть (Образки з громадянського і письменського розвитку Русинів в 60-их рр XIX ст. (з додатком перешки Ст. Новаківча, М. Лисенка і П. Куліша, з 10 портретами і двома картинками) вийшла вже як № 87—91 Загальної Бібліотеки.

Можна набути в Накладні Я. О. нештайна в Коломиї, або в Книгарні Н. Товариства ім. Шевченка у Львові.

Ціна брошурованого примірника 1 К 50 сот.

„оправного примірника 1 К 80 сот.

Буддаїзм

а старі системи індійської філософії і християнство— по ціні 4 К 60 сот. оправлений в півполотно а по 4 К брошурований: в Церковній штупі в Станіславові; в Доставі в Станіславові і Перемишлі; в Народнім Базарі в Станіславові і у о. Ф. Щепковича в Станіславові ул. Липова ч. 14.— В тих самих місцях можна також дістати „Шідливості спиритизму“ по ціні 50 сот., з котрого весь дохід призначений на Церкву.

Накладом Piusverein-у

виконані ілюстровані перепісні листки з малюнками артиста-малюра Асмана, які представляють найбільше займаючі сцени з другої турецької облоги Відня.

Сі листки висилає

Kanzlei des Piusvereines,

Wien, I. Bäckerstrasse 9.

по 1К 60, с за серію (20 листків) разом з почтовою оплатою. Поодинокий листок коштує 10 сот. Замовлення належить висилати на ише згадану адресу.

!!! Свій до свого !!!
Перший Український Висилковий Дім
Музичних Струментів
ОРКАН
у Львові, ул. Тиха ч. 1.
поруцає по найдешевших цінах: скрипки, басы, цитри, флести, клярнети, труби, бубни і т. д. та закладає цілі сокільські, січові, читальні й шкільні струнні або дуті оркестри на всякий склад.
Цінник даром.

!!! Купуйте !!!

одобренний Радою шкільною кравною і видавним наглядом „Видавництва Чина св. Василя В.“ в Жовкві підручник

д-ра Богдана Барвіньського п. з. „Оповіданя з рідної історії“.

Підручник обнимає 190 сторін тексту XXXVI сторін ілюстрацій (числом 53) на кредовім папері і 2 мапки. В гарній полотняній оправі коштує всего 2 К 20 с.

Сей підручник є першим підручником рідної історії для руских середніх шкіль і дає шкільній молодіжє в перше повний образ нашої бувальщини. Писаний так, що надає ся не лише для учеників I. класи середніх шкіль, але при недостаті иншого підручника й для учеників висших клас, для руских виділових шкіль, для семінарий і ліцеїв та до кваліфікаційних іспитів на народних і виділових учителів.

Надає ся він до науки в дівочих та хлопчачих бурсах і інститутах, а і зза своєї приступности також для наших читальнь, для селян і міщан. З хісною може повчити ся в него нашої історії й кожний освічений Русин, що не має часу розчитувати ся в обємистих книжках.

У Львові набувати можна в Книгарні „Наук. Товариства ім. Шевченка“, Ринок 10

Перше і одинокє Руске Товариство Взаимних Обезпечень на житє і ренти

„КАРПАТИЯ“

Почетний президент: Гро Ексцеленция митрополит Андрей гр. Шептицкий.

„Карпатія“ вбудована на найсолідніших основах.

„Карпатія“ приймає обезпеченя на житє у всіх найдодістийших комбінаціях при найкорисніших умовах: на дожитє, посмертні капітали, посяги і ренти.

„Карпатія“ дає обезпеченням всякі користи, які може дати нинішній стан техніки.

„Карпатія“ дає обезпечення на житє і солідне, оглядне діловодство.

„Карпатія“ дає обезпечення на житє і має на увазі лиш хосен своїх членів.

„Карпатія“ дає обезпечення на житє і має на увазі лиш хосен своїх членів.

„Карпатія“ дає обезпечення на житє і має на увазі лиш хосен своїх членів.

„Карпатія“ дає обезпечення на житє і має на увазі лиш хосен своїх членів.

„Карпатія“ дає обезпечення на житє і має на увазі лиш хосен своїх членів.

„Карпатія“ дає обезпечення на житє і має на увазі лиш хосен своїх членів.

„Карпатія“ дає обезпечення на житє і має на увазі лиш хосен своїх членів.

„Карпатія“ дає обезпечення на житє і має на увазі лиш хосен своїх членів.

„Карпатія“ дає обезпечення на житє і має на увазі лиш хосен своїх членів.

„Карпатія“ дає обезпечення на житє і має на увазі лиш хосен своїх членів.

„Карпатія“ дає обезпечення на житє і має на увазі лиш хосен своїх членів.

„Карпатія“ дає обезпечення на житє і має на увазі лиш хосен своїх членів.

„Карпатія“ дає обезпечення на житє і має на увазі лиш хосен своїх членів.

„Карпатія“ дає обезпечення на житє і має на увазі лиш хосен своїх членів.

„Карпатія“ дає обезпечення на житє і має на увазі лиш хосен своїх членів.

„Карпатія“ дає обезпечення на житє і має на увазі лиш хосен своїх членів.

„Карпатія“ дає обезпечення на житє і має на увазі лиш хосен своїх членів.

„Карпатія“ дає обезпечення на житє і має на увазі лиш хосен своїх членів.

„Карпатія“ дає обезпечення на житє і має на увазі лиш хосен своїх членів.

„Карпатія“ дає обезпечення на житє і має на увазі лиш хосен своїх членів.

„Карпатія“ дає обезпечення на житє і має на увазі лиш хосен своїх членів.

„Карпатія“ дає обезпечення на житє і має на увазі лиш хосен своїх членів.

„Карпатія“ дає обезпечення на житє і має на увазі лиш хосен своїх членів.

„Карпатія“ дає обезпечення на житє і має на увазі лиш хосен своїх членів.

„Карпатія“ дає обезпечення на житє і має на увазі лиш хосен своїх членів.

„Карпатія“ дає обезпечення на житє і має на увазі лиш хосен своїх членів.

„Карпатія“ дає обезпечення на житє і має на увазі лиш хосен своїх членів.

„Карпатія“ дає обезпечення на житє і має на увазі лиш хосен своїх членів.

„Карпатія“ дає обезпечення на житє і має на увазі лиш хосен своїх членів.

„Карпатія“ дає обезпечення на житє і має на увазі лиш хосен своїх членів.